

INSTRUKS FOR VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I MILJØDIREKTORATET

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 15. januar 2016.

Oslo

departementsråd

1. Innledning

Instruksen inneholder grunnleggende krav til etatens virksomhets- og økonomistyring. Dokumentet beskriver etatens myndighets- og ansvarsområde, herunder roller og hovedfunksjoner, ansvar og langsiktige oppgaver på de enkelte resultatområdene. Instruksen tydeliggjør virksomhetsledelsens ansvar og andre formelle krav til etaten innenfor økonomistyring. Instruksen må ses i sammenheng med etatsstyringsheftet og det årlige tildelingsbrevet.

2. Instruksens forhold til økonomiregelverk

Virksomhets- og økonomistyringen i Miljødirektoratet skal følge de krav som er nedfelt i Reglementet for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene). Instruksen er et supplement til Reglementet og Bestemmelsene. Fullmaktene som er nedfelt i Bestemmelsene delegeres til direktøren for Miljødirektoratet med de suppleringer og presiseringer som er nedfelt i denne instruksen. Direktoratet skal kunne dokumentere interne rutiner og prosesser i instruks, retningslinjer og rutinebeskrivelser.

Virksomhets- og økonomistyring i direktoratet skal også følge rundskriv, direktiver og retningslinjer som fastsettes av Klima- og miljødepartementet og andre myndigheter på det aktuelle område, og som er relevante for virksomhets- og økonomistyring i direktoratet. Klima- og miljødepartementet vil i egne skriv til direktoratet presisere myndigheten som delegeres til direktoratet med hjemmel i bestemmelser fra andre myndigheter. Instruksen omfatter også krav til den miljøfaglige virksomheten i Miljødirektoratet.

3. Miljødirektoratets myndighets- og ansvarsområder

Miljødirektoratet er et ordinært forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet, og det viktigste utøvende og rådgivende fagorganet innenfor klimaarbeid, naturforvaltning, forurensning og friluftsliv.

3.1. Oppfølging av nasjonale miljømål

Miljødirektoratet skal bidra til å oppnå de miljøpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop. 1 S. Miljødirektoratet har et særlig ansvar på de områdene hvor etaten har myndighet og disponerer juridiske, økonomiske og administrative virkemidler. Resultatkrav, føringer og oppdrag som Miljødirektoratet skal gjennomføre det enkelte år, blir gitt i det årlige tildelingsbrevet.

3.2. Miljødirektoratets rolle og hovedfunksjoner

Myndighetsutøvelse

Miljødirektoratet skal utøve og iverksette myndighet, herunder gi konsesjoner og drive tilsyn som er tillagt eller delegert til etaten etter følgende lover med forskrifter:

- Fjellogen
- Forurensningsloven
- Friluftsløven
- Genteknologiløven
- Klimakvoteløven
- Kulturminneløven
- Lakse- og innlandsfiskeløven
- Lov om statlig naturoppsyn
- Markaløven
- Motorferdselloven
- Naturmangfoldloven
- Plan- og bygningsloven
- Produktkontrolløven
- Småbåtloven (om vannscooter)
- Svalbardmiljøloven
- Viltloven

Miljødirektoratet har ansvaret for å drive risikobasert tilsyn, og gjennomføre landsdekkende naturoppsyn i regi av Statens naturoppsyn. Etaten skal videre utøve myndighet etter naturforvaltningsvilkår i vannkraftkonsesjoner, administrere *Samlet plan for vassdrag* og forvalte ulike tilskuddsordninger. Miljødirektoratet skal sørge for informasjon og veiledning knyttet til regelverket de forvalter.

Faglig rådgivning

Direktoratet skal bidra med faglige råd og støtte til departementets arbeid med politikktutvikling, herunder gjennomføre analyser, utredninger og gi råd om tiltak, og til utvikling av regelverk og administrative og økonomiske virkemidler. Etaten skal bidra med samfunnsøkonomiske analyser og kost-nyttevurderinger av tiltak (både positive og negative) som påvirker miljøet. Etaten skal videre fremme forslag om bruk av virkemidler for å nå de nasjonale målene, bistå departementet med å vurdere trusselbildet, herunder vurdere ulike kilders bidrag til miljøproblemer og foreslå tiltak for å bedre tilstanden i økosystemene. Som en viktig del av dette arbeidet skal etaten samarbeide med berørte sektormyndigheter.

Faglig styring og veiledning av regionalt og kommunalt nivå

Miljødirektoratet skal veilede kommuner og regionale myndigheter der det er relevant i bruk av lovverk, forskrifter og andre virkemidler der etaten har myndighet eller et ansvar for å gjennomføre nasjonale miljømål. Miljødirektoratet har videre ansvaret for faglig styring og løpende dialog med Fylkesmannen på miljøområdet, samt samordning av Fylkesmannens tilsynsarbeid.

Miljøkunnskap og formidling av miljøinformasjon

Miljødirektoratet skal skaffe og formidle miljøinformasjon. Miljødirektoratet skal ha oversikt over status og utvikling i tilstanden i naturen, kunnskap om økosystemene og deres

funksjoner, og utslipp av ulike forurensninger, samt effekten av faktorer som påvirker miljøtilstanden, inklusive effekten av egne virkemidler og tiltak. Etaten må kontinuerlig vurdere behovet for økt eller revidert kunnskap om aktuelle problemstillinger innenfor sine ansvarsområder. Etaten skal også sørge for nødvendig rapportering til departementet, og bidra til samordnet innhenting, kvalitetssikring, dokumentasjon og levering av areal- og miljødata.

a) Forskning: Miljødirektoratet skal følge med på og bidra til utvikling og oppfølging av relevant forskning, og være en pådriver for forvaltningsrelevant forskning på klima- og miljøområdet. Videre skal etaten delta i strategisk oppfølging av miljøinstituttene, følge opp relevante programmer i Norges Forskningsråd og arbeidet med utvikling av strategiske instituttsatsinger (SIS) ved miljøinstituttene. Ved særlige kunnskapsmangler kan etaten selv initiere forskning hos andre. Miljødirektoratet skal også bidra inn i internasjonale prosesser, spesielt i Europa, for å støtte oppunder regjeringens målsetting i Langtidsplanen for forskning og utdanning.

b) Overvåking: Etaten skal sørge for nødvendig overvåking av utviklingen i miljøtilstanden i samarbeid med andre kunnskapsmiljøer. For alle overvåkingsprogram skal muligheten for bruk av ny teknologi vurderes, herunder bruk av satellittdata. Mulighetene for sambruk av data og måleutstyr skal være en del av vurderingen.

c) Miljødata: Miljødirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata. Direktoratet skal også koordinere arbeidet med miljødata og fagsystemer internt i miljøforvaltningen. Miljødirektoratet skal videre sørge for at miljø- og kartdata er av god kvalitet og blir distribuert på en effektiv og rasjonell måte til brukerne, blant annet gjennom en nasjonal geoportal i henhold til geodataforskriften. Etaten skal sørge for hensiktsmessig kartlegging, blant annet som grunnlag for effektiv overvåking og for å sikre beslutningsgrunnlag for miljømyndighetene og kunnskapsgrunnlag i planprosesser og energisaker.

I tilfeller der det ikke er miljøforvaltningen selv som er eier og er ansvarlig for datainnsamling bør det etableres løsninger som gjør det mulig å legge ut slike data og sikre felles innsyn med øvrige miljødata.

d) Informasjon, formidling og naturveiledning: Etaten skal formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon til allmennheten. Hovedkanalen for informasjon om miljøets tilstand og utvikling skal være miljøstatus.no. Kontakt med skoler skal i størst mulig grad integreres i Den naturlige skolesekken. Naturveiledningsordningen skal utvikles i samarbeid med nasjonalpark-, verdensarv- og villreinsentre, andre temacentre og utdanningsinstitusjoner.

Internasjonalt miljøarbeid

Miljødirektoratet skal delta i relevante internasjonale konvensjoner, prosesser og arbeid som bidrar til å stanse tapet av naturmangfold, redusere utslipp av klimagasser, utslipp av miljøgifter og redusere andre forurensende utslipp. Miljødirektoratet har en sentral rolle i arbeidet med oppfølgingen av Norges forpliktelser under EØS-avtalen og i å bruke det nordiske samarbeidet som et virkemiddel i påvirkningsarbeidet.

3.3. Miljødirektoratets ansvarsområder og langsiktige oppgaver på de enkelte resultatområde

Resultatområde 1 Naturmangfold

Tilstand i økosystemene

Bruke egne virkemidler som bidrar til god tilstand i økosystemene, herunder:

- a) Lede det faglige arbeidet med helhetlig forvaltning av ferskvann og hav og kystvann.
- b) Bygge opp og vedlikeholde et faggrunnlag for klassifisering av tilstand i økosystemene.
- c) Oppfølging av, og veiledning om regelverk for fremmede organismer, oppfølging av handlingsplaner mot fremmede organismer, samt sørge for tiltak mot prioriterte skadelige fremmede organismer.
- d) Håndtere tilfeller der ikke-godkjente GMOer påvises i norsk natur, koordinere nasjonale høringer i spørsmål om godkjenning av genmodifiserte organismer, avgi slutttilrådninger om GMO til departementet og gi innspill om miljørisikovurderinger vedrørende GMO-legemidler (legemiddelforordningen).
- e) Sørge for bærekraftig forvaltning av hjorteviltstammene og villreinbestandene, og deres leveområder.
- f) Gjennomføre generelt naturoppsyn på privat og offentlig grunn og gjennomføre oppsyn av rovvilt, villaks og villrein.
- g) I lakse- og innlandsfiskforvaltningen: Regulere fisket, drive genbankvirksomheten, forebygge og bekjempe lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* og krepspest, følge opp arbeidet med å klassifisere laksebestander i henhold til villaksnormen, delta i samarbeidet med Finland og Russland om laksen i nord, følge opp avtalen om fisket i Tanavassdraget, lede Norges delegasjon til NASCO og drive bestandsovervåking.
- h) Legge frem Naturindeks for Norge hvert femte år, herunder lede faggruppe for naturindeks.
- i) Lede arbeidet i direktoratsgrupper for kartlegging og overvåking, og arbeidet med det økologiske grunnkartet.
- j) Synliggjøre verdien av økosystemtjenester i nasjonale og internasjonale prosesser for å utvikle konseptet og forståelsen av det.
- k) Drifte og kontinuerlig forbedre indikatoren for store, sammenhengende naturområder i Norge.
- l) Sørge for metodeutvikling for landskapstypeinndeling når det gjelder naturinnhold og verdsetting av landskapstyper i naturen.
- m) Gjennom styrerepresentasjon og annet samarbeid, sikre at naturforvaltningens behov blir godt ivaretatt i utviklingen av Artsdatabankens produkter. Sørge for opplæring i naturmangfoldloven, særlig i kommunene, i miljøforvaltningen og andre sektorer ved behov.
- n) Drifte Miljøvedtaksregisteret.
- o) Drifte Norges deltakelse i Man and Biosphere-programmet (MAB)
- p) Bruke plan- og bygningsloven med tilhørende regelverk som verktøy for å ivareta naturmangfold.
- q) Være nasjonalt kompetansesenter på skjøtsel i verneområder, bekjempelse av fremmede arter og forvaltningstiltak for utvalgte naturtyper og prioriterte arter.
- r) Gjennomføre kalking i henhold til handlingsplan for kalking.

Gi innspill til andre sektors arbeid som bidrar til god tilstand i økosystemene, herunder:

- s) Bidra til å ivareta miljøinteresser i saker om utbygging av vann- og vindkraft, og andre tiltak etter aktuell konsesjonslovgivning (vassdragsreguleringsloven, vannressursloven og energiloven).

- t) Bidra med innspill til utvikling av miljøkrav og regelverk for bærekraftig forvaltning av skog.
- u) Samarbeide med jordbruks- og kulturminnemyndigheter om å ta vare på verdifulle kulturlandskap, herunder bidra til å utvikle miljøvirkemidler gjennom de årlige jordbruksforhandlingene.
- v) Lede arbeidet med utvikling og implementering av plan for restaurering av myr og annen våtmark, med sikte på reduserte klimagassutslipp, klimatilpasning og bedret økologisk tilstand.
- w) Bidra med innspill til veiledere og regelverksutvikling i olje- og energisektor, fiskerisektor, samferdselssektoren og andre sektorer og næringer som har stor grad av påvirkning på norsk natur.

Internasjonalt arbeid for naturmangfold

- x) Delta, gi råd og faglige vurderinger i forhandlingene under konvensjonen om biologisk naturmangfold, konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres leveområder, konvensjonen om vern av migrerende arter av ville dyr, CITES konvensjonen om handel med truede arter og deres produkter, Ramsarkonvensjonen, verdensarvkonvensjonen, forørkningskonvensjonen og isbjørnavtalen.
- y) Være nasjonalt kontaktpunkt for Naturpanelet, koordinere og tilrettelegge for norske bidrag til Naturpanelet (IPBES) og bidra til å tilrettelegge IPBES sin tekniske støttefunksjon for kapasitetsbygging.
- z) Praktisk gjennomføring av EUs tømmerforordning (importert tømmer/treprodukter).
- æ) Oppfølging av arbeid i grensevassdrag, herunder samarbeide og interkalibrere klassifiseringssystem i tråd med vanndirektivet.

Truet natur

- a) Sikre forvaltning av prioriterte arter og andre særlig truede arter, og sikre forvaltning og skjøtsel av utvalgte naturtyper og andre særlig truede naturtyper, samt samarbeide med sektorene om forbedring av tilstanden for truet natur.
- b) Følge opp gjeldende rovviltpolitikk og rovviltforliket av 2004 og 2011, herunder følge saksbehandlingsfrister i rovviltsaker, bidra til en tydelig soneforvaltning, veilede rovviltnemnder og Fylkesmenn, videreutvikle samarbeid med Sverige og Finland.

Vern

- c) Utvikle og drifte et landsdekkende overvåkingsopplegg for verneområder.
- d) Følge opp og videreutvikle nasjonalparksentre, villreinsentre, våtmarkssentre, rovviltsentre, verdensarvsentre, naturinformasjonssentre, nasjonalparkkommunene og nasjonalparklandsbyene.
- e) Bidra til økt bred verdiskaping basert på natur- og kulturarven.
- f) Bidra til gjennomføring av verneplaner, herunder fremme nye områder for skogvern, videreføre igangsatte verneprosesser, forestå erstatningsoppgjør, følge opp Statskogs salg av skog ved å bruke forkjøpsretten på areal som er viktige for vern eller makeskifte og årlig rapportere om status og framdrift i skogvernet. Miljødirektoratets tilrådninger om frivillig skogvern skal fordeles jevnt mhp. omfang på 2-3 ulike tilrådninger årlig, og slik at budsjettet og ressurser kan utnyttes effektivt og hensiktsmessig. Siste tilråding om frivillig skogvern oversendes til departementet senest 1. september, mens frister for øvrige tilrådninger avtales etter nærmere dialog med departementet.
- g) Bidra til etablering av marine verneområder

- h) Følge opp anbefalinger og forpliktelser under Ramsarkonvensjonen, og sikre at det utarbeides forvaltningsplaner som også omfatter kommunikasjon, utdanning og bevisstgjøring om våtmark.
- i) Ha overordnet ansvar for naturoppsyn og forvaltning av verneområder, herunder veilede i utarbeiding av forvaltningsplaner, skjøtelsesplaner og besøksstrategier, godkjenne forvaltningsplaner for Ramsarområder og nasjonalparker, drifte forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre større verneområder, og være klagemyndighet for vedtak fattet av forvaltningsmyndigheten i verneområder.

Resultatområde 2 Kulturminner og kulturmiljø

- a) Sikre et godt samarbeid mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren i krysningspunktene kulturarv og naturmangfold, landskap og friluftsliv.
- b) I samarbeid med kulturminnemyndighetene, følge opp kulturminner i utmark og verneområdene gjennom naturoppsyn.
- c) Følge opp Unescos verdensarvkonvensjon nasjonalt og internasjonalt, herunder autorisasjonsordning og tilskuddsmidler for verdensarvsentre, gjennomføring av årlige koordinatormøter i samarbeid med Riksantikvaren og forvaltningen av verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorske fjorder.

Resultatområde 3 Friluftsliv

- a) Bidra til at allemannsretten holdes i hevd, herunder formidle kunnskap og holdninger om naturvennlig ferdsel og bidra til at viktige områder og ferdselsårer for friluftsliv ivaretas og tilrettelegges for alle.
- b) Forvalte ordningen med statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder, samt øvrige tilskudd til friluftslivsformål.
- c) Ivareta friluftslivets kvaliteter og egenart, og arbeide for økt deltakelse i friluftsliv i alle grupper av befolkningen.
- d) Styrke fylkeskommunenes arbeid med friluftsliv, samt følge opp Fylkesmannens ansvar innenfor friluftsliv med hovedfokus på plansaker og som statens grunneierrepresentant.
- e) Bidra til utvikling og drift av skjærgårdstjenesten.
- f) Følge opp arbeidet med den naturlige skolesekken og forum for friluftsliv i skolen, herunder drift av nettstedet Friluftsliviskolen.no.
- g) Stimulere til økt fritidsfiske i befolkningen, drifte og vedlikeholde jegerprøveutdanningen og følge opp Jegerregisteret.
- h) Bidra til at omfanget av motorferdsel i utmark begrenses innenfor rammene av gjeldende regelverk, og at motorferdselen skjer med minst mulig skade og ulempe for friluftsliv og naturmangfold.

Resultatområde 4 Forurensning

- a) Samordne det sektorovergripende arbeidet på forurensningsområdet, og samarbeide med sektorene om faktagrunnlag, analyser og videreutvikling av tiltak og virkemidler.
- b) Følge opp og bistå i arbeidet under regionale og globale avtaler på kjemikalie- og avfallsområdet.
- c) Følge opp arbeidet i EU og under Nordisk Ministerråd på kjemikalie-, industri- og avfallsområdet.
- d) Identifisere nye stoffer som oppfyller kriteriene for prioriterte miljøgifter og bidra aktivt til vurderinger av konkrete stoffer i det europeiske kjemikaliesamarbeidet.
- e) Formidling av endringer i regelverk og informasjon om helse og miljøskadelige stoffer og produkter.

- f) Følge opp Miljøprøvebanken faglig og administrativt og sikre effektiv bruk av dataene.
- g) Drifte Produktregisteret og sørge for god databruk.
- h) Ha oppdatert faglig kunnskap om problemstillinger og virkemidler innen avfallsområdet og følge opp og videreutvikle avfallsregelverket.
- i) Bidra til at undersøkelser og tiltak gjennomføres i områder med forurenset sjøbunn og forurenset grunn.
- j) Følge opp forurensningsspørsmål knyttet til vannkraftutbygging.
- k) Følge opp egne oppgaver knyttet til NO_x-avgiften og avtalen om reduksjon av NO_x-utslipp samt bistå Klima- og miljødepartementet i gjennomføring av avtalen.
- l) Bidra nasjonalt og internasjonalt til utvikling av faglig grunnlag for forhandlinger om og gjennomføring av effektbaserte internasjonale avtaler om reduksjon av langtransportert luftforurensning.
- m) Overvåke, beregne og rapportere norske utslipp og andre data i tråd med de krav som til enhver tid følger av Konvensjonen om langtransportert grenseoverskridende luftforurensning (LRTAP)
- n) Bidra i arbeidet for å nå EUs grenseverdier, og nasjonale mål for lokal luftkvalitet.
- o) Utvikle og gjennomføre ordningen for overvåkning av lokal luftkvalitet, rapportere om status for utviklingen og vurdere behov for tiltak og virkemidler.
- p) Utvikle og følge opp regelverk for ozonreduserende stoffer.
- q) Følge opp handlingsplanen mot støy.
- r) Følge opp Fylkesmannens ansvar for håndtering av støy og luftforurensning i plansaker.

Resultatområde 5 Klima

- a) Overvåke, beregne og rapportere om norske utslipp av klimagasser i tråd med de krav som til enhver tid følger av Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen.
- b) Gi råd om framtidig utvikling av norsk klimapolitikk og innrettingen av virkemidler for å redusere utslippene av klimagasser. Bistå departementet med utvikling av virkemidler i by
- c) Sørge for at kunnskapsgrunnlaget for klimapolitikken oppdateres gjennom regelmessig resultatoppfølging av målene i klimapolitikken.
- d) Ha kunnskap om og oversikt over klimaendringene og konsekvensene for Norge.
- e) Bistå departementet med å tilrettelegge regjeringens helhetlige arbeid med klimatilpasning.
- f) Koordinere det helhetlige arbeidet med klimatilpasning på tvers av sektorer, herunder å drifte klimatilpasning.no
- g) Være nasjonalt kontaktpunkt for FNs klimapanel og koordinere og tilrettelegge for norske bidrag til klimapanelet.
- h) Forvalte Norges deltakelse i det felles europeiske kvotesystemet, inkludert luftfart, og bistå departementet faglig i arbeidet med oppfølging og videreutvikling av kvotesystemet. Være registeransvarlig under Kyotoprotokollen og under EUs kvotehandelssystem.
- i) Delta aktivt, gi råd og faglige vurderinger i de internasjonale klimaforhandlingene under FNs Klimakonvensjon.
- j) Bidrag til Klima- og skoginitiativets arbeid for reduserte utslipp fra avskoging og skogferringelse i utviklingsland (REDD+), med spesielt fokus på etablering av systemer for måling, rapportering og verifikasjon (MRV).
- k) Gi råd om framtidig utvikling av fornybar energi i Norge, og vurdere virkemidler for i størst mulig grad å ivareta naturhensyn og legge til rette for reduserte klimagassutslipp.

- l) Ha oversikt over regelverk og rammebetingelser for kommunenes håndtering av overvann og bidra til å samordne veiledning fra sektormyndighetene og tilrettelegge for tydelige forventninger og gode rammebetingelser for kommunenes overvannshåndtering.
- m) Forvalte rapporteringssystem for biodrivstoff.
- n) Forvalte CO₂-kompensasjonsordningen.
- o) Følge opp refusjonsordningene for HKF/PFK og F-gassforordningen.
- p) Følge opp Fylkesmannens arbeid med å veilede om klimahensyn i plan og overfor kommuner om klima- og energiplaner.

Resultatområde 6 Polarområdene

- a) Ha kunnskap om og oversikt over konsekvensene av klimaendringene og andre påvirkningsfaktorer på miljøet i polarområdene.
- b) Godkjenne forvaltnings-, handlings- og strategiske planer på naturforvaltnings- og forurensningsområdet på Svalbard og Jan Mayen.
- c) Støtte Sysselmannen faglig på områder der Sysselmannen er delegert forvaltningsmyndighet.
- d) Gi faglig bistand knyttet til sekretariatets behandling av søknader om støtte fra Svalbards miljøvernfond.
- e) Ha en koordinerende rolle i etatsstyringen av Sysselmannen, jf. instruks av 1. juli 2013 fra departementet om miljøforvaltningen på Svalbard.
- f) Ledet Norges delegasjon til arbeidsgruppene AMAP og CAFF under Arktisk råd. Delta i arbeidsgruppen ACAP og PAME og bidra aktivt i prosjektsamarbeidet under Arktisk råd.
- g) Følge opp arbeidet under Isbjørnavtalen.
- h) Ledet og bidra til gjennomføring av prosjektene i gjeldende arbeidsprogram for det norsk-russiske miljøvernsamarbeidet, lede den norsk-russiske arbeidsgruppen for reduksjon av forurensning, og delta med faglig støtte i arbeidet for reduserte utslipp fra Petsjenganikel.
- i) Delta i miljøvernsamarbeidet under Barentsrådet.
- j) Bidra i arbeidet med å utvikle BarentsWatch.
- k) Drifte og kontinuerlig forbedre indikatoren for store og sammenhengende naturområder på Svalbard.

Oppgaver på tvers av resultatområdene:

Internasjonalt samarbeid

- a) Delta i relevante internasjonale prosesser og arbeide for å påvirke regionale og globale avtaler som bidrar til å redusere miljøproblemene, herunder FNs miljøprogram (UNEP).
- b) Sørge for at norske interesser på miljøområdet blir ivaretatt ved regelverksutvikling i EU. Dette skjer i stor grad gjennom deltakelse i ekspertgrupper og komiteer under Europakommisjonen og gjennom nordisk samarbeid i tråd med mandat, EØS-notat og departementets strategi for påvirkningsarbeidet overfor EU.
- c) Bidra til effektiv nasjonal gjennomføring av EØS-rettsaker på miljøområdet slik at rettsaktene gjennomføres snarest mulig etter gjennomføringsfristen, jf "Rutiner for miljøforvaltningens gjennomføring av EØS-rettsaker (gjeldende f.o.m. 10.05.2015).
- d) Bidra til nasjonal oppfyllelse av rapporteringsforpliktelsene i EØS-rettsaker på miljøområdet.

- e) Ivareta rollen som program- og prosjektpartner under EØS-midlene og synliggjøre aktiviteter og resultater på miljøområdet.
- f) Delta i relevant samarbeid under Nordisk Ministerråd.
- g) Delta og gi råd og faglige vurderinger i det internasjonale havmiljøarbeidet (OSPAR, CBD, London-konvensjonen og ulike prosesser under FN/UNEP).
- h) Utvikle, sette i gang og følge opp prosjektsamarbeid innenfor områdene miljøgifter, naturmangfold og klima med de prioriterte samarbeidsland; Kina, Brasil, India, Sør-Afrika og Myanmar.
- i) Ivareta direktoratets utøvende ansvar for miljøpilaren i programmet Olje for utvikling.
- j) Stille miljøfaglig kompetanse til rådighet for Norad/Utenriksdepartementet i tråd med Fagsenteravtalen med Norad.
- k) Ivareta norsk myndighetsmedlemskap i utvalgte internasjonale organisasjoner, herunder Verdens naturvernunion (IUCN) og den internasjonale våtmarksorganisasjonen.

Kunnskap

- a) Sikre gode innsyns- og brukerløsninger og karttjenester i databaser som direktoratet har ansvar for.
- b) Miljødirektoratet er hovedredaktør av miljøstatus.no og skal sørge for at status for nasjonale miljømål og indikatorer jevnlig oppdateres og er tilgjengelige på miljøstatus.no. Alle indikatorer som presenteres på Miljøstatus skal oppdateres når nye data foreligger og senest innen 1. juni for rapportering til departementet.
- c) Miljødirektoratet følger opp og deltar i EUs miljøbyrå (EEA), og har ansvar for arbeidet med Europas Miljøstatus.
- d) Fremme utvikling av miljøteknologi på etatens ansvarsområder.
- e) Fungere som sekretariat for Miljøklagenemnda og bistå departementet i oppfølging av miljøinformasjonsloven, herunder foreslå kandidater til klagenemnda.
- f) Utveksle media- og kommunikasjonsplaner med departementet og varsle om store mediasaker.
- g) I samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Naturfagsenteret videreutvikle den naturlige skolesekken, og koordinere informasjonsvirksomheten.
- h) Representere miljøforvaltningen i programstyrene for miljøforskningsprogrammer, og eventuelle rådgivende utvalg for programstyrene.

Regelverk

Plan- og bygningsloven

- a) Ivareta rollen som sektormyndighet for miljø på direktoratsnivå etter plan- og bygningsloven.
- b) Gi veiledning til regionalt nivå og kommuner om klima- og miljøhensyn i planleggingen og følge opp Fylkesmannens ansvar for håndtering av klima- og miljøverdier i plansaker.
- c) Gi faglige råd til departementet i utviklingsarbeid for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn etter plan- og bygningsloven, i energisaker, innsigelsaker og innvendingsaker til kommunale og regionale planer, samt levere innspill til regionale planer for vannforvaltning, vind- og vannkraft.

Administrasjon

- d) Delta i samordningsaktiviteter innen Norge Digitalt, og delta i arbeidsgrupper og samordningsaktiviteter innen KOSTRA.
- e) Drifte nettsiden miljøkommune.no.

- f) Legge til grunn gjeldende lov- og avtaleverk på arbeidsrettsfeltet som gjelder for statsforvaltningen og følge opp sentrale retningslinjer og tiltak forankret i statens overordnede personalpolitikk.
- g) Delta som medlem i den nasjonale atomberedskapens faglige råd og det tilhørende kriseinformasjonsutvalget.
- h) Systemer og rutiner skal tilpasses risiko og vesentlighet ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne prosesser, prosjekt og tiltak, og legges til grunn ved gjennomføring, internkontroll og oppfølging.
- i) Sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.
- j) Utarbeide en helhetlig plan for øvelsesvirksomheten. Delta i eller arrangere to øvelser årlig med utgangspunkt i vurderinger av risiko, sårbarhet og hendelsesutfordringer.
- k) Vurdere og iverksette forebyggende beredskapsmessige tiltak som avbøter manglende robusthet i kritisk infrastruktur og funksjoner.
- l) Være forberedt på å håndtere bortfall av egne lokaler.
- m) Systematisk utvikle og vedlikeholde beredskapsplanverk på grunnlag av risiko og sårbarhet, Nasjonalt risikobilde, evaluering fra øvelser og erfaring fra reelle hendelser.
- n) Autorisasjon for behandling av sikkerhetsgradert informasjon er gitt opp til HEMMELIG, som medfører plikt til å utøve forebyggende sikkerhetstjeneste i henhold til bestemmelsene gitt i sikkerhetsloven med forskrifter.
- o) Utpøke en sikkerhetsorganisasjon som har tilstrekkelig kompetanse i sikkerhetstjeneste. Melde bytte av sikkerhetsleder eller stedfortreder til Klima- og miljødepartementet.
- p) Ha et oppdatert Grunnlagsdokument for sikkerhet, utvikle og vedlikeholde annen sikkerhetsdokumentasjon og årlig oppdatere intern sikkerhetsinstruks.
- q) Bistå Klima- og miljødepartementet ved inspeksjon av sikkerhetstilstanden, herunder utarbeide oppfølgingsplan på bakgrunn av inspeksjonen.
- r) Rapportere sikkerhetstruende hendelser til Nasjonal sikkerhetsmyndighet og varsle Klima- og miljødepartementet om dette.
- s) Oversende autorisasjonsliste for sikkerhetsklarert personell.

3.4. Ansvar overfor Fylkesmannen og fylkeskommunen

- a) Ivareta instruksjonsmyndighet og faglig styring av fylkesmannsembetene. Bidra til god dialog med Fylkesmannen og gi nødvendig veiledning, både i faglig utviklingsarbeid og i krevende enkeltsaker.
- b) Samordne Fylkesmennene tilsynsarbeid.
- c) Veilede Fylkesmennene og kommunene for å sikre enhetlig og effektiv oppgavegjennomføring på miljøområdet.
- d) Bistå Klima- og miljødepartementet i oppfølging av, og samarbeid med fylkeskommunen.
- e) Behandle klagesaker på Fylkesmannens vedtak.
- f) Bistå Fylkesmannen og fylkeskommunene i arbeidet med relevante regionale areal- og miljøplaner.

4. Fullmakter

4.1. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av driftsbevilgninger som stilles til disposisjon for Miljødirektoratet i tildelingsbrevet. Oppretting og inndragning av stillinger skal skje i samsvar med bestemmelsene i tjenestemannsloven og hovedavtalen i staten. Opprettelse av stillinger som forutsetter at den tilsatte blir beskikket av Kongen i statsråd, skal fremmes for Klima- og miljødepartementet.

4.2. Fullmakt til å pådra staten forpliktelser om utbetaling i fremtidige budsjettår

Miljødirektoratet kan ha utestående bestillinger og tilsagn om tilskudd ved utgangen av et år dersom særskilt bestillings- eller tilsagnsfullmakt for vedkommende budsjettpost er tildelt fra Klima- og miljødepartementet. Utestående bestillinger og tilsagn skal ikke overstige fullmakten med tillegg av eventuelle beløp som er overført til neste budsjettår under den aktuelle budsjettposten.

Utbetalinger som forutsettes foretatt i framtidige budsjettår, må dekkes innenfor den til enhver tid gjeldende tildeling på den aktuelle posten. Tilsagn om tilskudd skal normalt ikke gis for lengre tid enn tre år, dvs. bevilgningsåret pluss to år til. Den sentrale økonomienheten skal ha en samlet oversikt som til enhver tid viser alle utestående bestillinger og tilsagn.

Bestillings- og tilsagnsfullmakter gjelder kun for ett år. Utestående bestillinger og tilsagn som forventes utbetalt i senere budsjettår, må dekkes innenfor nye fullmakter for det aktuelle året. Forslag om slike fullmakter fremmes i den ordinære budsjettprosessen.

4.3. Myndighet til å avgjøre erstatning til tilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler

Med hjemmel i pkt. 4 i kgl. res. av 10. juni 1983 delegerer Klima- og miljødepartementet myndighet til Miljødirektoratet til å avgjøre erstatning til tilsatte ved evt. skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Det vises til brev av 4. mai 2015 for fullstendig(e) redegjørelse og forutsetninger.

5. Styringsdialog og rapportering

Styringsdialogen mellom departementet og Miljødirektoratet skal gjennomføres i samsvar med ”Prinsipper for etatsstyring i miljøforvaltningen”, og i henhold til Reglementet og Bestemmelsene. Hovedelementet i styringsdialogen er tildelingsbrevet. Styringsdialogen skal dokumenteres.

6. Virksomhetsledelsen

Direktøren er virksomhetsleder for Miljødirektoratet og har det overordnede ansvaret for at virksomheten er i samsvar med lover, forskrifter, etiske retningslinjer og andre forordninger knyttet til Miljødirektoratets virksomhet. Direktøren har ansvar for at Miljødirektoratets økonomi- og virksomhetsstyring er i samsvar med tildelingsbrevet, Reglementet og denne instruksen.

Dersom direktøren oppretter en særskilt intern revisjonsenhet eller ønsker å kjøpe en slik tjeneste fra konsulenter, skal oppgavene presiseres i særskilt instruks som skal foreligge samtidig med opprettelsen. Departementet skal ha kopi av instruksen.

7. Andre bestemmelser

7.1. Budsjettdisponeringsmyndighet

Budsjettdisponeringsmyndighet skal skje i samsvar med Bestemmelsene kap. 2 og kap. 5.

7.2. Forvaltning av tilskuddsordninger kap. 6

Forvaltning av tilskuddsordninger skal følge regler som er fastsatt for den enkelte ordning og for øvrig kap. 6 i Bestemmelsene.

7.3. Miljøledelsessystem

Direktoratet skal ha et miljøledelsessystem. Som del av dette skal etaten vurderer klima- og miljømessige konsekvenser av anskaffelser og livsløpskostnader i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser.

7.4 Instruks om avhending av statlig eiendom m.v

Forslag om salg av statlig fast eiendom fremmes for Klima- og miljødepartementet og behandles i samsvar med instruks om avhending av statlig eiendom fastsatt ved Kgl. res. av 19. desember 1997 (FAD).

7.5 Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt for avhending av materiell som tilhører staten.

For utrangering, kassasjon og avhending av materiell og utstyr som tilhører staten, følges reglene fastsatt i Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt avhending av materiell som tilhører staten, Endret ved kgl. res. av 18. desember 1987

7.6 Myndighet til å opptre som statens representant i rettssaker

Direktoratet har fått delegert myndighet til å utøve statens partsstilling på enkelte saksområder. Direktoratet skal orientere departementet om saker av prinsipiell interesse, samt forelegge departementet spørsmål om anke i slike saker.